

Lote un Rihards: mājupeļš uz Cēsīm caur pasaules pieredzi

Lotes un Riharda stāsts nav par aizbraukšanu vai atgriešanos – tas ir par apzinātu izvēli, par to, kā pasauli var izpētīt, ‘nogaršot’ un tad pieņemt lēmumu par to, kur vēlies dzīvot, par mazas valsts iespējām, ja vien proti tās saskatīt.

Rihards ir dzimis cēsnieks, kurš jaunībā gribēja redzēt plašāku pasauli. Viņš studēja Latvijas Universitātē vēsturi, pēc tam devās tālāk – gads Viskonsīnas Universitātē, pēc tam Eiropas studijas Beļģijā un prakse Eiropas institūcijās. Rihards atzīst, ka kādu brīdi dzīves ‘scenārijs’ ar karjeru Eiropas institūciju šķitis ideāls, pat saņemts piedāvājums par pilnībā apmaksātām studijām ar stipendiju doktorantūrā. “Tas bija vilinošs piedāvājums, bet es pārdomāju, kādu dzīvi patiesībā vēlos. Saprātu, ka mana vieta ir Latvijā,” atzīst Rihards un piebilst: “Nelielās valstīs konkurence ir mazāka un iespējas pierādīt sevi – plašākas. Tas ir Latvijas ‘pluss’, un to noteikti vajag izmantot. Vācijā, Francijā vai citās lielās valstīs praksē bieži jāveic vienkārši, tehniski darbi, piemēram, jālīmē markas uz aploksnēm. Latvijā jau praksē biežāk tiek piedāvāti interesantāki un atbildīgāki uzdevumi, un ir iespēja arī jaunam cilvēkam darīt ko jēgpilnu, un tas palīdz augt.”

Rihards atzīst, ka arī viņam ir svarīgi darīt darbu ar jēgu un misiju, kur var redzēt reālus darba augļus. Viņš strādā jomā, kur iespējams apvienot ikdienu Latvijā ar plašāku starptautisko pieredzi. “Es varu būt kopā ar ģimeni, dzīvot Cēsīs, būt tuvumā dabai,

vienlaikus strādājot gan klātienē, gan attālināti. Taču man ir iespēja doties arī ārzemju komandējumos, pārstāvēt Latviju un dalīties ar mūsu pieredzi,” Riards uzskata, ka šāds līdzsvars ir liela vērtība.

Lote nāk no Kurzemes, vēlāk pārcēlusies uz Rīgu, pēc tam studējusi Vidzemes Augstskolā žurnālistiku. Viņa stāsta par savu ārzemju pieredzi: “Man vispirms bija “Erasmus” prakse Lielbritānijā, tad bija studijas Amerikā, un tad vēl prakse Maltā.” Ar Riardu Lote satikās Amerikā, kur abi gadu studēja Viskonsīnas Universitātē. Vēlāk Riards turpināja studijas Beļģijā, un abi bieži lidoja viens pie otra. Sākumā Lote domāja, ka Malta varētu būt vieta, kur gribētos palikt, taču ar laiku domas mainījās. “Sapratu, ka esmu ‘fiziski’ latviete – vienīgais klimats, ko varu panest un ko mīlu, ir šeit, Latvijā. Arī biežie lidojumi sākumā šķita aizraujoši, bet ar laiku kļuva nogurdinoši. Tas bija brīdis, kad pieņemt lēmumu – laiks atgriezties mājās.”

Pēc studijām abi dzīvoja Rīgā – Lote strādāja žurnālistikā un mārketingā, Riards – valsts pārvaldē. Viņi iegādājās zemes gabalu Cēsīs, un gandrīz katru nedēļas nogali devās ciemos pie Riarda vecākiem. Lote atzīst, ka par pārcelšanos uz Cēsīm bija domājuši jau agrāk, taču vienmēr šķitis – vispirms jāuzceļ māja, jāsagaida īstais brīdis. “Māja vēl nebija uzcelta, bet mēs nolēmām – vairs negaidām uz lielajiem plāniem, dzīvosim tagad,” viņa saka. Kad piedzima meita un pilsētas temps sāka šķist nogurdinošs, pēdējais grūdiens pārcelties bija 2022. gada pavasaris – kara sākums Ukrainā un drūmā atmosfēra Rīgā. “Pirmo nedēļu pēc pārcelšanās izslēdzām telefonus, gājām pastaigāties pa mežu un baudījām mieru,” atceras Lote.

Sākumā Cēsīs pietrūka ierasto draugu un sarunu, kas Rīgā bija ikdiena, tāpēc Lote izveidoja grāmatu klubu “MUMS” – vietu, kur satikties, lasīt un dalīties ar domām. “Grāmatas saved kopā cilvēkus,” saka Lote. Kluba dalībnieki reizi mēnesī satiekas tiešsaistē, reizi ceturksnī – klātienē Cēsīs, bet vasarās tiek rīkotas nometnes dažādās Latvijas vietās.

Lote sevi raksturo: “Es laikam esmu ekstraverts intraverts.” Šis klubs sākotnēji bija veids, kā kompensēt sabiedrību, kas palika Rīgā, bet ar laiku tas kļuvis par ko lielāku – kopiena, kas sniedz atbalstu un iedvesmu.

Pēc atgriešanās Latvijā Lote strādāja žurnālistikā, vēlāk mārketingā, tostarp uzņēmumā “Printful”. Pēc abu meitu piedzimšanas un bērnu kopšanas atvaļinājumiem viņai bija grūti atgriezties pilnas slodzes darbā, jo ikdiena ar bērniem un arī hobijs – grāmatu klubs – prasa laiku un uzmanību. Lote ir gandarīta, ka izdevies atrast darbu, kas ļauj apvienot visas viņai svarīgās jomas. Tagad Lote strādā bērnu grāmatu izdevniecībā “Liels un mazs” nepilnā slodzē, kas ļauj labāk sabalansēt darbu, laiku ģimenei un hobijiem.

Svarīga loma ģimenes ikdienā ir Sv. Jāņa luterāņu draudzei. “Draudze palīdzēja mums justies pieņemtiem jau no pirmās dienas. Tur mums ir tuvi cilvēki, ar kuriem satiekamies reizi mēnesī,” stāsta Lote. Viņa novērtē, ka mācītājs Didzis Kreicbergs īpaši domā par jauniešu un jauno ģimeņu iesaistīšanu draudzes dzīvē. Tiek organizētas

attālinātas grupas tiešsaistē, lai piederības sajūtu nezaudētu arī tie cēsnieki, kas šobrīd dzīvo ārzemēs un kādreiz varētu atgriezties mājās. Riards uzsver, ka šī pieeja ir ļoti vērtīga: “Tas ir ‘forši’, ka mācītājs apzina ne tikai tos, kuri ir uz vietas, bet arī tos, kuri ir ārzemēs. Ja viņi kādreiz atgriezīsies, būs sajūta, ka draudze jau ir pazīstama un nevajadzēs justies kā svešiniekam.”

Abi ar prieku atceras, kā draudze, iesaistot arī plašāku sabiedrību, palīdzējusi cēsniecei Alisei Siliņai piedzīvot to, ko paši savulaik izbaudījuši – iegūt labu izglītību, iepazīt pasauli un paplašināt apvāršņus. “Varēja redzēt, ka meitene bija noraizējusies, viņa ir ‘supertalantīga’, viņa bija uzņemta augstskolā, bet viņai vienkārši pietrūka naudas,” atceras Riards. Pēc “Brexit” studiju maksa Karaliskajā Mūzikas akadēmijā Eiropas Savienības studentiem pieauga daudzkārt, bet Lote un Riards ar draudzes atbalstu organizēja atbalsta kampaņu – tika vākti ziedojumi, iesaistīti mediji un uzrunāta plašāka sabiedrība. “Bija prieks redzēt, kā visi kopā varam palīdzēt,” saka Riards. Abi ar lepnumu seko Alises panākumiem – viņa sekmīgi turpina studijas, un 2024. gadā uzstājas arī Šekspīra Globe teātrī Londonā izrādē “Daudz trokšņa par neko”.

Dzīvojot Cēsīs jau vairāk nekā trīs gadus, Lote un Riards īpaši novērtē pilsētas kopienas spēku. Lote atzīst, ka Cēsīs ir viegli sajust piederību un ātri atrast domubiedrus. Viņa kā piemērus min kopstrādes telpas Raiņa kvartālā, kultūrtelpu “MALA”, kā arī cēsnieku WhatsApp kopienu, kur pilsētnieki dalās ar informāciju, diskutē par ikdienas lietām un arī tirgojas: “Ja vajag ko uzzināt vai atrast, šajā grupā vienmēr kāds palīdz.” Svarīgs atbalsts bijis arī bērnudārzs – “tur draudzības veidojās gan bērniem, gan vecākiem, un tas ļoti palīdzēja iejusties jaunā pilsētā,” stāsta Lote. Tieši šādas vietas un kopīgas iniciatīvas padara pilsētu dzīvu un atvērtu arī jaunpienācējiem. “Kopiena ir ļoti svarīga. Un jā – ir grūti, ja tās nav, bet Cēsīs, man liekas, ir spēcīga kopiena,” uzsver Lote.

Protams, arī Cēsīs netrūkst izaicinājumu, īpaši ģimenēm ar bērniem. Lote atzīst, ka pilsētā trūkst lielu, ģimenēm piemērotu dzīvokļu – bieži tie ir vai nu pārāk mazi, vai jau aizņemti, un jaunu mājokļu piedāvājums augošām ģimenēm ir ierobežots. Arī piemērota zemes gabala atrašana var būt izaicinājums. Lotei un Riardam ar zemes gabala iegādi paveicās – arī šeit ļoti noderēja draudzes locekļu atbalsts.

Domājot par nākotni, Lote saka: “Es noteikti novēlu savām meitām, lai viņas ‘pagaršo’ pasaules garšu. Bet es, protams, aizardētu elpu gaidīšu, vai viņām pasaule ‘iegaršosies’, vai tomēr galu galā viņas atgriezīsies mājās.” Riards piebilst: “Cēsīs vienmēr ir iespējas iesaistīties, darboties un augt, bet vislabāk ir tas, ka dienas beigās vari būt mājās – savā īstajā vietā.”

Par projektu

Funkciju "Diasporas likuma normu īstenošana (Atbalsta pasākums remigrācijas veicināšanai "Reģionālās remigrācijas koordinators)" realizē Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) un Vidzemes plānošanas reģions.

Latvijas piecos plānošanas reģionos izveidots koordinatoru tīkls. Koordinatoru galvenais uzdevums ir sagatavot personalizētu informācijas piedāvājumu atbilstoši potenciālā remigranta interesēm, kā arī palīdzēt atgriezties Latvijā pēc ilgstošas prombūtnes, iesaistīties vietējā sabiedrībā un darba tirgū. Plašāka informācija remigrācijas koordinatora darbu pieejama Vidzemes plānošanas reģiona tīmekļa vietnē: <https://www.vidzeme.lv/darbibas-jomas/remigracija>.